

UJEDINJENE
NACIJE

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 4. maj 2015.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: **sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući**
 sudija Howard Morrison
 sudija Melville Baird
 sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: **g. John Hocking**

Odluka od: **4. maja 2015.**

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**JAVNA REDIGOVANA VERZIJA ODLUKE PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA
IZDAVANJE NALOGA SUBPOENA SVJEDOKU KW540 DONIJETE 3.
FEBRUARA 2014.**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

IVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku KW540", koji je optuženi podnio 16. decembra 2013. godine (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku s tim u vezi.

I. Proceduralni kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži od Vijeća da na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) izda nalog *subpoena* kojim će naložiti svjedoku KW540 (dalje u tekstu: Svjedok), [REDIGOVANO] da 11. februara 2014. godine pristupi da svjedoči u njegovom dokaznom postupku.¹

2. Optuženi navodi da je pokušao da obezbijedi svjedokovu dobrovoljnu saradnju, ali da je svjedok "kategorički naznačio da nije voljan da svjedoči".² U prilog tome, optuženi prilaže kao povjerljivi dodatak Zahtjevu izjavu svog istražitelja, koji je razgovarao sa Svjedokom 10. decembra 2013. godine (dalje u tekstu: Izjava).³ Kako se navodi u Izjavi, Svjedok je izjavio da neće svjedočiti pred Međunarodnim sudom ili dati izjavu timu odbrane optuženog zbog toga [REDIGOVANO].⁴ Istražitelj optuženog je Svjedoku objasnio razne opcije.⁵ Međutim, Svjedok je i dalje odbio da svjedoči, osim ukoliko ne bude izdat obavezujući sudske naloge.⁶ Optuženi tvrdi da je time ispunjen uslov da on mora uložiti razumne napore da obezbijedi Svjedokovu dobrovoljnu saradnju.⁷

3. Optuženi dalje tvrdi da postoje razumne osnove za vjerovanje da Svjedok raspolaže informacijama koje mogu bitno pomoći njegovoj odbrani.⁸ Optuženi u Zahtjevu navodi da je [REDIGOVANO] izjavio [REDIGOVANO].⁹ Prema optuženom, Svjedok je u tom predmetu dalje izjavio [REDIGOVANO].¹⁰ [REDIGOVANO].¹¹

¹ Zahtjev, par. 1-2, 16.

² Zahtjev, par 4.

³ Izjava, par. 1.

⁴ Izjava, par. 1.

⁵ Izjava, par. 1

⁶ Izjava, par. 1.

⁷ Zahtjev, par. 4.

⁸ Zahtjev, par. 5.

⁹ Zahtjev, par. 6.

¹⁰ Zahtjev, par 6-7.

¹¹ Zahtjev, par 7-8.

[REDIGOVANO].¹² Optuženi stoga tvrdi da je Svjedokovo svjedočenje, uključujući i dokumentarne dokaze koji će putem njega biti ponuđeni na usvajanje, relevantno kako bi se pobili dokazi tužilaštva i pokazalo kako: (i) operacije da se razoružaju bosanski Muslimani u selima u [REDIGOVANO] nisu bile "izgovor za etničko čišćenje"; (ii) bosanski Muslimani nisu hapšeni samo zato što su bosanski Muslimani; i (iii) nije postojala politika i praksa da se ne kažnjavaju zločini koje su bosanski Srbi počinili nad bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima.¹³

4. Konačno, optuženi tvrdi da je Svjedokovo svjedočenje neophodno za njegov predmet jer [REDIGOVANO].¹⁴ Prema tome, kako navodi optuženi, nijedna druga osoba ne može svjedočiti o ovome niti objasniti dokumente čiji je autor Svjedok, i ove informacije su potrebne radi pravičnog presuđivanja po pitanjima o kojima se sudi.¹⁵

5. Dana 16. decembra 2013. godine, tužilaštvo je *e-mail* porukom obavijestilo Vijeće da neće odgovoriti na Zahtjev.

II. Mjerodavno pravo

6. Pravilo 54 Pravilnika nalaže da Pretresno vijeće može izdati nalog *subpoena* kada je "potreban za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Nalog *subpoena* se smatra "potrebnim" u svrhu pravila 54 kada je pokazana legitimna forenzička svrha pribavljanja informacija:

Strana koja prije ili za vrijeme suđenja podnosi molbu za izdavanje [...] subpoenae morala bi pokazati razumno osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da joj potencijalni svjedok pruži informacije koje će joj bitno pomoći u izvođenju dokaza u vezi sa jasno definisanim pitanjima koja se odnose na predstojeće suđenje.¹⁶

7. Da bi se ispunio uslov legitimne forenzičke svrhe, može se ukazati potreba da podnositelj zahtjeva predoči informacije o određenim faktorima kao što su položaj koji je potencijalni svjedok zauzimao u odnosu na događaje o kojima je riječ, odnose koji su

¹² Zahtjev, par. 9.

¹³ Zahtjev, par. 10-12.

¹⁴ Zahtjev, par. 13. V Zahtjev, par. 10-12.

¹⁵ Zahtjev, par. 13, 15.

¹⁶ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 6; *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Odluka po molbi da se izdaju subpoenae, 1. juli 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10 (fusnote izostavljene); *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po Zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se sa njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 38.

eventualno postojali između svjedoka i optuženog, svaku priliku koju je svjedok imao da posmatra te događaje, te svaku izjavu koju je svjedok dao tužilaštvu ili nekom drugom u vezi s tim događajima.¹⁷

8. Čak i ako se Pretresno vijeće uvjerilo da je podnositelj zahtjeva ispunio uslov legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereno ako je do traženih informacija moguće doći drugim sredstvima.¹⁸ Konačno, podnositelj zahtjeva mora pokazati da je uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnju saradnju potencijalnih svjedoka i da u tome nije bio uspješan.¹⁹

9. Naloge *subpoena* ne treba izdavati olako budući da za sobom povlače upotrebu prisilnih mjera i mogu dovesti do nametanja krivičnih sankcija.²⁰ Diskreciono pravo Pretresnog vijeća za izdavanje naloga *subpoena* je prema tome neophodno kako bi se obezbijedilo da se mehanizam prisile naloga *subpoena* ne zloupotrebljava i/ili ne koristi kao dio procesne taktike.²¹ U suštini, nalog *subpoena* treba smatrati sredstvom koje se primjenjuje u krajnjim slučajevima.²²

III. Diskusija

10. Vijeće prije svega smatra da je optuženi uložio razumne napore da obezbijedi dobrovoljnju saradnju Svjedoka, ali da u tome nije bio uspješan.²³

11. Kao što je već napomenuto, da bi se ispunio uslov neophodnosti izdavanja naloga *subpoena*, podnositelj zahtjeva mora pokazati da ima razumnu osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da će mu svjedok pružiti informacije koje će mu bitno pomoći u njegovom dokaznom postupku u vezi s jasno definisanim pitanjima

¹⁷ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 11; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 40.

¹⁸ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 41.

¹⁹ *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izdavanje naloga *subpoena ad testificandum*, 11. februar 2009. godine, par. 7; *Tužilac protiv Simbe*, predmet br. ICTR-01-76-T, Odluka po Zahtjevu odbrane za izdavanje naloga *subpoena* svjedoku SHB, 7. februar 2005. godine, par. 3.

²⁰ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6; *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, predmet br. IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002. godine, par. 31.

²¹ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6, 10.

²² V. *Tužilac protiv Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Odluka po dodatnom podnesku tužilaštva u vezi sa zahtevom tužilaštva od 3. juna 2005. za izdavanje naloga *subpoena*, povjerljivo i *ex parte*, 16. septembar 2005. godine, par. 12.

"Takve mere [nalog *subpoena*] treba primenjivati oprezno i samo ako na raspolaganju ne stoje druge, manje nametljive mere, koje bi verovatno obezbedile efekat koji datom merom pokušava da se postigne."

²³ V. Zahtjev, par. 4; Izjava.

relevantnim za njegovo suđenje.²⁴ Vijeće primjećuje da se Svjedokovo potencijalno svjedočenje odnosi [REDACTED] u vezi sa zločinima koji se terete u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica), uključujući prisilno premještanje, protivzakonito zatočenje osoba u zatočeničkim objektima, uništavanje imovine i ubistvo. Vijeće stoga smatra da se takvo potencijalno svjedočenje odnosi na pitanja koja su aktualna u ovom predmetu, naime, na slučajevе zločina [REDACTED] i odgovornost optuženog za takve zločine u kontekstu navodnog udruženog zločinačkog poduhvata da se bosanski Muslimani i bosanski Hrvati trajno uklone s područja BiH na koja su bosanski Srbi polagali pravo.²⁵ Nadalje, pošto je razmotrilo argumente optuženog, Vijeće se uvjerilo da postoji velika vjerovatnost da će Svjedokovo svjedočenje bitno pomoći optuženom u izvođenju svojih dokaza odbrane u odnosu na ta jasno identifikovana pitanja koja su relevantna za njegov predmet i da je, prema tome, optuženi zadovoljio uslov legitimne forenzičke svrhe.

12. Međutim, Vijeće podsjeća da čak iako se uvjerilo da je podnositelj zahtjeva ispunio uslov legitimne svrhe, izdavanje naloga *subpoena* može biti neprimjereni ukoliko se tražene informacije mogu pribaviti drugim sredstvima. Vijeće prije svega primjećuje da je već primilo dokaze koje je optuženi podnio na usvajanje po pitanjima o kojima se očekuje da Svjedok svjedoči, između ostalog i od svjedoka koji su bili na položajima slične prirode položaju na kojem je bio Svjedok.²⁶ Vijeće dalje primjećuje da je Svjedokov potencijalni iskaz po prirodi sličan iskazima svjedoka koji, prema rasporedu, treba uskoro da svjedoče za optuženog,²⁷ kao i svjedoka koji se nalaze na Šestom revidiranom spisku svjedoka odbrane na osnovu pravila 65ter, [REDACTED].²⁸ Iskazi tih svjedoka se odnose na (a) [REDACTED];²⁹ (b) [REDACTED];³⁰ (c) [REDACTED];³¹ (d) [REDACTED];³² (e) [REDACTED];³³ (f) [REDACTED];³⁴ i (g) [REDACTED].³⁵

²⁴ Odluka u predmetu *Krstić*, par. 10; Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6. V. takođe Odluka u predmetu *Milošević*, par. 38.

²⁵ Optužnica, par. 9-14.

²⁶ [REDACTED].

²⁷ [REDACTED].

²⁸ V. npr. [REDACTED].

²⁹ V. npr. [REDACTED].

³⁰ V. npr. [REDACTED].

³¹ V. npr. [REDACTED].

13. Prema tome, vijeće se nije uvjerilo da postoje bilo kakvi konkretni dokazi koje bi Svjedok mogao dodati onima koji su već pribavljeni, ili onima koji se mogu pribaviti drugim sredstvima. Optuženog se ponovo podsjeća da se nalozi *subpoena* koriste kao metod posljednjeg sredstva za pribavljanje informacija koje su i u pravnom i u činjeničnom smislu relevantne i potrebne za njegov predmet.³⁶

14. Shodno tome, Vijeće zaključuje da uslovi za izdavanje naloga *subpoena* u ovom slučaju nisu ispunjeni.

IV. Dispozitiv

15. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće, na osnovu pravila 54 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 4. maja 2015. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

³² V. npr. [REDIGOVANO].

³³ V. npr. [REDIGOVANO].

³⁴ V. npr. [REDIGOVANO].

³⁵ V. npr. [REDIGOVANO].

³⁶ Odluka po Zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* premijeru Miljanu Paniću, 13. decembar 2012. godine, par. 14; Odluka po zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* predsjedniku Karolusu Papouliasu, 23. oktobar 2012. godine, par. 21; Odluka po drugom zahtjevu optuženog za izdavanje naloga *subpoena* u svrhu razgovora s predsjednikom Billom Clintonom, 21. avgust 2012. godine, par 16.